

ФЕМІНІЗМ ЯК ТРИГЕР ФОРМУВАННЯ ТОЛЕРАНТНОСТІ СУСПІЛЬСТВА ДО ЖІНОЧОЇ СЕКСУАЛЬНОСТІ

Рашковська Д. О.

студентка 3 курсу ОР бакалавр
спеціальність 053 «Психологія» ФПСР

Керівник: Коваль Г. Ш.

к. психол. н., доцентка кафедри диференціальної та
спеціальної психології, ФПСР

Фемінізм - соціальний, політичний, культурний та інтелектуальний рух, спрямований як на досягнення рівних прав жінок, так і на встановлення нового порядку, в якому стандарт не визначався би чоловічими мірками. Це широкий рух, що не має єдиної ідеології і включає різноманітні течії, які виникли з історичних, культурних і соціальних особливостей різних країн. Рух продовжує розвиватися, поєднуючи феміністок, що можуть належати одночасно до декількох течій [2].

До основних етапів фемінізму, як глобального соціокультурного руху, відносяться: протофемінізм, суфражізм – перша хвиля фемінізму; «приватне – це

політичне» - друга хвиля фемінізму та сучасний фемінізм як третя хвиля фемінізму. 1) Протофемінізм: зароджувався з кінця XVIII до початку XIX століття, включаючи ранні висловлювання про жіночу рівність. Важливі фігури цього періоду, як Мері Волстонкрафт, закликали до рівних освітніх можливостей для жінок та чоловіків. 2) Суфражизм - Перша хвиля фемінізму: кінець XIX – початок XX століття. Фокусувалася на боротьбі за голосувальні права жінок, що кульмінувало у наданні жінкам права голосу в багатьох країнах світу, зокрема в США (1920 рік) та Великобританії (1918 і 1928 роки). 3) «Приватне - це політичне» - Друга хвиля фемінізму: 1960-1980-ті роки. Розширила рамки дискусій до питань рівності в працевлаштуванні, освіті, і репродуктивних прав. Включала лозунг "Приватне - це політичне", підкреслюючи значення особистого досвіду у формуванні політичної свідомості. Значною мірою зосереджувалася на рівноправному статусі в приватній та публічній сферах. 4) Сучасний фемінізм - Третя хвиля фемінізму: з 1990-х років до сьогоднішнього дня. Характеризується включенням питань інтерсекціональності, які враховують перетин гендеру з расою, класом, сексуальною орієнтацією, та іншими ідентичностями. Звертає увагу на глобальні питання та більш уважне розуміння гендерних взаємодій [3].

Існує багато дослідників, які вивчали вплив фемінізму на суспільство. Ось декілька з них: Дж. Батлер, С. Д. Бовуар та Н. Вульф, глибоко аналізують зміни у гендерних уявленнях та вплив феміністичних рухів на перетворення культурних стереотипів.

1) Ліберальний фемінізм: закликає до гендерної рівності через законодавчі зміни та освіту; вбачає джерело нерівності в гендерних стереотипах і сегрегації за статтю; виступає за рівні можливості в освіті, працевлаштуванні та політичному житті. 2) Радикальний фемінізм: фокусується

на критиці патріархату як основної причини гендерної нерівності; прагне до ліквідації патріархату та мізогінії у всіх соціальних і економічних контекстах; активізує дискусії про насильство проти жінок і гендерні стереотипи. 3) Соціалістичний фемінізм: об'єднує марксистські і феміністичні ідеї щодо класової боротьби та гендерної нерівності; вважає, що економічна незалежність жінок може бути досягнута через реформування капіталістичних виробничих відносин; підкреслює значення репродуктивної праці та необхідність її визнання та винагороди [2].

Феміністичний рух має значний вплив на розуміння і визначення жіночої сексуальності, від боротьби з патріархальними обмеженнями до становлення нових форм самовираження. Цей процес також включає формування нових стереотипів, які впливають на сучасне сприйняття жіночої сексуальності. Основними джерелами стереотипів про жіночу сексуальність є медіа, реклама та соціальні мережі, які часто закріплюють і поширюють нереалістичні та обмежуючі уявлення. Наприклад, медіа та реклама можуть використовувати сексуалізацію молодості, гіперсексуалізацію, стереотипи "холодної красуні", образ "сильної жінки" як сексуального символу, і комерціалізацію жіночої сексуальності. Соціальні мережі, такі як Instagram та TikTok, підсилюють стереотипи "ідеального тіла" та сприяють "fitspiration", що може вести до нездорових тенденцій серед молоді [4].

Фемінізм має як позитивний, так і негативний вплив на формування толерантного ставлення до жіночої сексуальності. Позитивні аспекти: руйнування стереотипів, фемінізм виступає проти обмежувальних уявлень про жіночу сексуальність, надаючи жінкам право самостійно визначати і виражати свою сексуальність; підтримка різноманітності, фемінізм сприяє інклюзивності, підтримуючи різні раси, культури, вікові групи та

сексуальні орієнтації; зменшення сексуального насильства та домагань, фемінізм включає освітні кампанії та правові ініціативи для створення безпечного середовища для жінок [1, 5]. Негативні аспекти: реакція та опір, феміністичні ідеї часто зустрічають опір у суспільстві, що може викликати суспільну поляризацію; комерціалізація феміністичних ідей, глибокі феміністичні принципи ризикують бути спотвореними в ім'я прибутку; внутрішні розбіжності, різноманітність поглядів та підходів у феміністичному русі може ускладнити формування єдиної стратегії, але також збагачує дискусію.

Література

1. Кметко Д. Л. Сексуальна об'єктивація жінки в сучасній культурі крізь призму порнографії: освітньо-кваліфікаційний рівень - бакалавр. Київ, 2021. С. 41.

2. Крохмаль А. Феменізм та гендерні студії. Матеріали V Всеукраїнської науково-практичної інтернет-конференції мовна освіта фахівця: сучасні виклики та тенденції. Харків, 2023. С. 130-132.

3. Стасюк І. Скільки є фемінізмів і чим вони відрізняються? Детальний гід. Хмарочос. URL: <https://hmarochos.kiev.ua/2023/04/18/skilky-ye-feminizmiv-i-chym-vony-vidriznyayutsya-detalnyj-gid/>.

4. Bavikatty A. TikTok, body image, and eating behaviour: an analysis of college-age women. Michigan, 2022. 41 p. URL: <https://deepblue.lib.umich.edu/bitstream/handle/2027.42/174735/abavikat.pdf?sequence=1>.

5. Stone E. A. Chapter 1: introduction. Sexy, thin, and white: the intersection of sexualization, body type, and race on stereotypes about women and women's body dissatisfaction. Kentucky, 2017. P. 1-13.

URL: https://uknowledge.uky.edu/cgi/viewcontent.cgi?article=1108&context=psychology_etds.